

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
Видає Стіваришене “Українських Робітничих Вістей”.
Передплата на рік \$4.00
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописи не звертає ся, хіба що дописувачеві
визначити, чи бажає звороту своєї рукописи на випадок її непомишених
та залучити поштову марку на її пересилку.

РОБІТНИКИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ЗА ІНДУСТРІАЛЬНОЮ ІНТЕНСИВНОЮ СИСТЕМОЮ.

Між робітництвом в Злучених Державах почав ся сильний рух за індустріальною системою організації. Величезна боротьба гірників і залізничодорожників, а головне невдача викликати на страйк всіх залізничодорожників і явна зрада лідерів залізничодорожних юні — сприяють сему рухові.

Енергічну роботу в сій напрямі веде Трейд-юніона Прогресивна Ліга, сформована радикальними робітниками шутрі Американської Федерації Праці, центральним осідком якої є Шікаго. Робота сїї Ліги так занепокоїла Гомперса і всю реакційну трейд-юніону братію, що ексекютива Амер. Федерації Праці на своїм недавнім засіданні в Атлантик Сіті, замість обговорювати справу “Injunction”-у, наложеного генеральним прокуратором Догертом, в якій то справі ся ексекютива була зібрана ся, вона присвятила більше часу для обговорення системи боротьби з радикальними елементами робітництва внутрі самої Американської Федерації Праці.

Рішено бороти ся за “бунтарями” всіма способами, аж до виключення з Амер. Федерації Праці включно. Однак рішення далеко легше, ніж виконати рішення. Виключити радикальних провідників з організації, се значить розбити організацію. Бо рядові робітники стоять за своїми дійсними оборончями. А на сегорічній конференції Американської Федерації Праці в Сінсінаті показало ся, що за півтора року ся організація і так втратила около мільон своїх членів. Такий є наслідок господарки Гомперса.

Теперішня фахова юніона система наглядно показала американським робітникам підчас послідного залізничодорожного страйку, що вона не є в силі бороти ся зі сцентралізованим капіталом. Користуючись юніною автономією, лідери залізничодорожних юні не пішли солідарно, але ганебно зрадили робітничі маси тоді, як юні робітників залізничодорожних майстерень кривавила ся в боротьбі з залізничодорожними магнатами. Крейбл, президент юні “Maintenance of Way” (трекових робітників), уклав всіх своїх сил, щоб не допустити до страйку своєї юні. І інші капіталісти, які обіцяли робітникам тої юні розглянути їх справу, відмовляють абсолютно підвищити знижені їм платю і в наслідок сего юні є напередодні свого цілковитого розбиття. Те саме зробив Фінгералд, президент юні залізничодорожних клерків, який не допустив до страйку своєї юні, хоч мільйонів тої юні маси лишили роботу і виходили на страйк. Та сама історія повторила ся і з іншими залізничодорожними юніми. Шапові робітники лишили ся ізольованими в своїй боротьбі і на очах своїх товаришів їх добиває юні “Injunction” Догертога. І се тоді, як заробітну платню знижецо робітникам всіх залізничодорожних юні.

І в сій найтяжкій час для американського робітництва підняла свій боевий клич Трейд-юніона Прогресивна Ліга. Ключ сїєї є: об'єднане всіх трейд-юніонів в одну сцентралізовану організацію після індустріальної системи. Amalgamation — її головне мото і ціль. Проти Ліги звернені тепер всі сили капіталістів і гомперсістів. Але за Лігою стоять робітничі маси. Найбільше поперте Ліга має серед шікагоських робітників. Шікаговська Федерація Праці солідарно стала по стороні Ліги і всі старання Гомперса розколоти федерацію підочого не привели. За Шікаговськими пішли федерації інших стейтів. Як доносить “Labor Herald”, орган Трейд-юніонів Прогресивної Ліги, юніоні федерації стейтів: Небраска, Вісконсин, Вашингтон, Індіана, Юта і Мінесота, на своїх стейтових конференціях ухвалили острі резолюції за об'єднанем юні після індустріальної системи! Всі старання гомперсіських лідерів на сих конференціях не допустити до ухвалення таких резолюцій анішались без відгуку. Робітники величезною більшістю голосів пішли за кличем Трейд-юніонів Прогресивної Ліги. Члени федерації пішли понад голову своїх президентів. Найбільша боротьба була звведена в Шікаго, куди прибув навіть сам Гомперс. Однак в Шікаго навіть сама Центральна Рада федерації стала проти Гомперса і ніякі його прокляті і загрози на адресу “червоних” не помогли. Йому не вдало ся взяти контроль над шікаговською федерацією.

Се ще не значить, що робітники тепер легко зможуть побороти гиду гомперсіську систему фахових юні. Не треба забувати, що головний-апарат Американської Федерації Праці є в руках реакціонерів, які мають за собою поперте капіталістів і властей.

Юні залізничодорожних клерків на своїй конференції в Далас, Тексас, солідарно ухвалила резолюцію за об'єднанем всіх залізничодорожних юні (їх є 16) в одну велику індустріальну юнію і припоручила своему президентові Фінгералдові і всім урядникам своєї ексекютиви, обороняти сю ухвалу на краєвім конгресі Американської Федерації Праці в Сінсінаті. Тимчасом сам Фінгералд голосував на конгресі проти резолюції своєї юні, а пізніше в пресі і на мітингах пугивав тих, хто обороняв сю резолюцію.

Робітникам лишаєт ся тільки одно: усунути зрадничих лідерів. Але і се не так легко зробити. Майнери Нової-Грешкії усунули стару ексекютиву і вибрали нову. І президент “United Mine Workers of America” не признав нової ексекютиви і сказав, що президентом 12. дистрикту він уважає свого старого любимця, гомперсіста, а не Лівінгстона, которого вибрали робітники, бо він є радикальним поглядом.

Але се не лякає робітників. Вони знають, що так довго, як на чолі Амер. Федерації Праці стоять реакціонери, їм прийдеть ся тяжко з ними бороти ся. Усунути їх з гори робітників є безсильні. Тому вони починають свою роботу з низу. І скорше чи пізніше дійдуть вони і до верхів. А йти вони мусять. Самі капіталісти і їх метода боротьби з робітниками гонять працюючі маси до злуки. Сцентралізований сімлі капіталу, робітники повинні протиставити сцентралізовану силу праці.

Робітничі.

ТОВАРИШІ! ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА “УКР. РОБ. ВІСТІ”

ПІД УВАГУ ФІЛІЯМ, ВІДДІЛАМ І ТОВАРИСТВАМ СТОВАРИШЕНЯ УКР. РОБ. ДІМ.

Звичайно літо буває тяжке для ріжних видавництв, а для робітничих особливо. Часть робітників виїжджає на літо на роботи до інших місцевостей, а тим самим переставляє ся робота в товариствах. Се, розумієт ся, найбільше відбиваєт ся на робітничім видавництві.

Минушого року видавництво “Укр. Роб. Вістей” видавало тільки газету і часами невеликі брошури. Минувші Загальні Річні Збори Укр. Роб. Дому ухвалили видавати місячний журнал і полишаючи передплату на “Укр. Роб. Вісти” таку саму, як і попередно, ухвалили давати що місяця до газети брошуру як премію. Сю премію дїстають всі ті передплатники, які щомісячно не є задегала.

Щоби се все виконати, видавництво примушене було купити (на виплат) новий лайнотайп. Бо крім дрібних видань, тепер є в друку пару поважних книжок, з котрих “Економічно-Політичні Проблеми Пролетарської Диктатури” проф. Е. Варги видуть і будуть готові до розпродажу в листопаді. Частина сїї книжки друкувалася фейлетоном в “Укр. Роб. Вістях”, але коли наспів з Європи цілий її переклад, ми побачили, що в газеті вона буде тягнути ся ще яких чотири місяці і тому рішили перестати друкувати її в газеті, і видати скорше книжкою.

Помімо тяжких для робітника часів, наша газета і журнал втрималися через літо, виласиши незадовоженням передплатникам всі належні їм премії. Як вони втрималися, про се знають передові свідомі робітники і робітничі, про се знає кожний, хто читає 3 і 4 сторінки “Укр. Роб. Вістей”. Щоби не дати власти своїй газеті, товариші розпочали лїтвдолярову кампанію, викликаючи один другого поіменно. Ся кампанія вратувала газету, а з нею і ціле видавництво в найкритичніший час. Але се не є одинокій спосіб несення поміччї нашій газеті.

Минувші Загальні Річні Збори Стів. УР.Д. рішили, щоби місяці май і листопад були місяцями несення поміччї “Укр. Роб. Вістям”. Тепер нам лишаєт ся не тільки пригадати філіям, відділам і товариствам про сю ухвалу Заг. Зборів, але і зазначити, що ся помічч кончею потрібна.

Чому? Бо, сегорічне літо було для нашої газети так само тяжке, як і минуше; бо кошти видавництва збільшили ся в порівнянню з минушим роком; бо для виконання припорученої Загальними Річними Зборами видавничої роботи куплено новий лайнотайп, за який треба виплачувати по \$140 місячно; бо не всі філії, відділи і товариства внесли ухвалену Заг. Річ. Зборами 50-доларову вкладку.

Що треба зробити, щоби забезпечити існуванє “Укр. Роб. Вістей”, “Голосу Праці” і видавництво книжок?

Перше всего кончею є, щоби філії, відділи і товариства зиповняли свою вкладку; щоби устроїли протягом місяця листопада ряд підприємств: представств, концертів, розігравок і забав в користь “Укр. Роб. Вістей”; щоби протягом листопада товариші занялись плановою збіркою передплати до пресового фонду на “Укр. Роб. Вісти”; щоби всі філії, відділи і товариства замовили якнайбільшу кількість книжок нашого видання, для поширення їх між робітниками в листопаді; щоби кожній передплатник “У.Р.В.” придбав в листопаді бодай одного нового передплатника.

Для сего кончею є, щоби всі організації вибрали на листопад спеціальні комітети, які занялись би устроєнем підприємств, як також призначили би здібних товаришів спеціально для збирання передплати і пресового фонду.

Для успішного переведення сїї кампанії “Українські Робітничі Вісти” спільно з “Голосом Праці” дають на листопад спеціальну оферту для всіх передплатників, яка влєкнєтих робітників до кольтпортерам і захопить їх до збирання передплат. Оферта сїїдуюча. Передплата на “Укр. Роб. Вісти” і журнал “Голос Праці” в місяці листопаді буде вносити разом \$5.00 на рік. Кожній передплатник, який зложит в листопаді \$5.00 передплати, буде діставати через цілий рік “Українські Робітничі Вісти” і “Голос Праці” зі всіма преміями. СЯ ОФЕРТА ДАЄТЬ СЯ ТІЛЬКИ НА МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД І З НЕЇ ПОВИННІ ВСІ РОБІТНИКИ СКОРИСТАТИ.

Що-ж до самого журналу “Голос Праці”, то від місяця листопада передплата на “Голос Праці” знижуєт ся за \$2.50 на \$1.50 річно, а з 25 ц. на 15 ц. за поодинокє число. Товариші з декотрих місцевостей жалувались, що дотеперішня передплата на “Голос Праці” була завелика. Тому ми рішили знизити передплату на “Голос Праці”, полишаючи ту саму величину журналу. Однак крім сїї загальної знижки передплати на журнал, на місяць листопад даєт ся ще спеціальний опуст на 50 ц. Сим ми бажаємо, щоби циркуляція “Голосу Праці” зрівнялася з циркуляцією “Укр. Роб. Вістей” і щоби сї обидва видання сприяли поширюваню одно другому.

Ми віримо, що се захопить товаришів до праці на користь своїх пролетарських видавництв і прибає для них якнайбільше число передплатників; як також ми віримо, що всі організовані товариші відкажуть ся на наш поклик і зроблять в місяці листопада все, що є в їх силі, в користь “Укр. Роб. Вістей” і “Голосу Праці”!

ДАРДАНЕЛІ.

(Кореспонденція до “Укр. Роб. Вістей”)

Константинопіль, се ключ Європи до багатой Індії. Вже в перахристиянських часах вели старі європейські торговельні держави боротьбу з західно-азійськими державами о сїй ключ. Тут стрічаємо і Римлян і хрестоносців середних віків. В 1453 р. займають його Турки. Від того часу комунікація з Індією відбуваєт ся морським шляхом. О морський шлях веде Англія боротьбу з Францією, котра закінчуєт ся побідою Англії.

В 19 століттю, головне Англія і Німеччина, конкурують о опанованє залізничого шляху, котрий мав би залузити Європу з Індією. Англія рівно-ж хоче замкнути дорогу і царській Росії, котра також стремить до опанованя Константинополя. І задля Константинополя повстала також імперіалістична війна.

Світлова імперіалістична війна, що не усунула і других конфліктів капіталістичної су-

дуже інтензивну “працю”: нафтові концесії в Македонії, банки, вресції “рада турецького догву” в Константинополі.

“Рада турецького догву” се виділа віритель старой Турції, котрий стоїть під англійським впливом. Він то хотів від селан Малої Азії відусунти догви турецьких султана. Проти сього збунтувалися селани, на чолі котрих станув Кемаль Паша. Так то зараз народні маси побили європейський імперіалізм.

Англіїський імперіалізм страив Малу Азію, він хоче тепер вратувати Константинополь, вратувати Дарданелі, Франція, котра з антагонізму проти Англії підірає Турків, буде дуже рада з сього, коли Турки проженуть Англіїцїв з Константинополя. Кемаль Паша йде тепер на Константинополь. Він жадає усуненя мирного догвору в Севр, він стремить до осягненя сїльній границі з Болгарами. На се не може знова згодитися французький капітал, бо до сього не допустять васали Франції, Румунії і Сербії. Нові воєнні конфлікти на обиді.

Тимчасом в справі Дарданелів згодилися радянські держави. Радянські держави а головне Радянська Україна дуже заінтересовані в сій справі. Радянські держави не можуть допустити на свобідний переїзд чужих воєнних кораблів через Дарданелі. Сю справу вирішено було в догворі Р.С.Ф.С.Р. і У.С.Р.Р. з Кемалем в 1921 р., з яким заключено теж союзний догвір, завдяки котрому Кемалеві удало ся тепер побити Греків. Кемаль теж тепер домагаєт ся, щоб в будучій конференції, котра має упорядкувати проблем Турції, брали участь Р.С.Ф.С.Р. і У.С.Р.Р. Бо для него ясно, що вирішенє сїї проблеми без їхньої участі не може завести мир і спокій на сході. Очевидно, капіталістичні держави будуть старатися перешкадати сьому, однак вони самі будуть змушені скоро запросити радянські держави на таку конференцію.

Р. Васильченко.

Берлін, вересень 1922.

КНЯЗЬ ПРЕСИ.

(Кореспонденція до “Українських Робітничих Вістей”)

В нашому партійному житю, в робітничому русі за мало по-вищуєт ся увага на освободженє робітника від буржуазної преси. Досі єще робітничі читають буржуазні газети, котрі їх туманять і затемнюють їх світогляд. Робітничі єще і тепер купують пресу, писану своім класовим противником і пишуть тим самим свого класового противника. Про се можна найбільше переконатися в Америці і Англії, де трести закупили пресу, в якій духові, пролетарі за марний грїш виваляють благодать капіталістичної суспільности, та ляють революційних робітників.

Не давно тому номер лорд Норткліф. Жите сего чоловіка, в якого руках була сконцентрована більшість англійських часописів, поучає нас, як капіталістична система затроєду душу народа; як вона для своєї цілий створює новини і створює один нарід проти другого. Тут теж можна зауважити, який великий вплив має преса на міжнародну і внутрішню політику. Норткліф мав свою часописні і в царській Росії і в республіканській Франції і в парламентарній Англії. Він мав свій вплив і в пресі залізанських країв. При допомозі своєї преси наживав він свої погляди 20 мільонів людей, що готові були здійснити його пляни. Він ширив ненависть, яка захопила була много країв. Він то створив тип нового засобу імперіалістичної політики, тип воєнного журналіста, безсовісного, котрий ціле своє знанє віддає на услужу малої горстки імперіалістів, котрий при тім не перебирає в средствах, для котрого сильним аргументом являєт ся лож. Для него то демократія, національна держава, самовизначенє народів, се засоби якими він, обманюючи нарід, осягає свою ціль.

Норткліф не був індивідуальністю, він був спекулянтгом, котрому розходило ся і о на-копиченє маєтку. А в спекуляції він мав свій шасте. В 1894 р. (йому тоді було 28 років) купив він “Evening News” до котрої консервативна партія що року докладала 300,000 фунтів штерлінгів. Норткліф вже в першому році заробив на ній 14,000 фунтів штерлінгів. В 1896 р. заснував він “Daily Mail”, котрої наклад тепер виносить два мільони примірників. В 1908 р. купив він “Times”, якої наклад він збільшив в четверо. Люстрована Газета “Daily Mirror” обчислена головне на обдуренє малосвідомих мас. В Мелчестері видавав він “Daily Mail”, рівнож і в Парижі. Він набув теж “Weekly Dispatch” і управляв через кілька років “Observer-ом”, одним з найповажніших англійських органів. Його контроль підлягав теж велике публіцистичне підприємство: “Amalgamated Press”. Се лише деякі часописи, котрі він мав в своїх руках.

Найбільший вплив мав він через своє пресове бюро, котро-го комунікати розходилися по цілому світі. Для своїх газет засновував він власні фабрики паперу, до яких його матеріял доставляли його ліси в Новій Фундландії. На сих часописях він кольосально багатів. Одним словом Норткліф зробив з паперу золото.

Підітничий вплив Норткліфа був дуже великий. Він використав малу освіту мас. Про його “Daily Mail”, брожуру газету, лорд Салісбурі в англійському парламенті зовсім слушно сказав, що її пишуть хлопці. На жалі і робітничі її читають. Тому теж зрозуміло, що одинокій робітничий дневник “Daily Herald” все має недобір. Очевидно наслідки сього виявляють ся і тепер, і тепер по скінченій війні, ненависть до Німців єще дуже велика. І з сїм мусять числитися всякий англійський фрїд. І тому і в міжнародних питаннях не рішає річевий аргумент, але воля невіддільних одиниць, які своєю отруєю нищать цілий народи, та цілі класи свого власного народа.

Норткліф був ворогом Німеччини. Тому він теж повалив Асквіта, Голдана і Кіченера, бо вони, — на його думку — за малу ненависть виявили супроти Німців. Він пропагував бльокаду Німеччини, а відтак Р.С.Ф.С.Р., він то підідував Англіїцїв проти Німців. В 1917 р. він проводив англійські воєнні місії в Злучених Державах, в 1918 він вів пропаганду в антантських краях. Він теж чванив ся все, що він виграв війну. Але він і перешкадав мирови. Коли Лойд Джордж оголосив потребу заведеня економічного мира на світі, Норткліф, котрому Лойд Джордж завдячує своє покликанє на премієра, став його ворогом. Його преса теж зробила все, що лише могла, щоб унеможливити заходи Лойд Джорджа в Генуї.

Який великий вплив здобув собі Норткліф, показала його смерть. Сотки тисяч обдурених ним читачів брали участь в його похороні, дипломати, королі і промисловий світ буди на ньому. Не один з сїх послідних, був мабуть вдоволений, що його вже не стало.

Ось доволі інтересний і поучаючий примір, для чого служить свобода преси в такім демократичнім краю, як Англія.

І. С.

Берлін, в вересні 1922.

Арештують укр. студентів.

В Любачеві арештовано 4 українських студентів у підозрінню, що вони нищили телеграфічні дроти під Любачевом. Так само арештовано 2 студентів в Зимній Воді в звязку із якимись замахами. Арештоване переведено на основі звичайного доносу.

ДО ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНІВ УКР. СЕКЦІЇ РОБ. ПАР. КАНАДИ.

На поміч нашим органам.

Дорогі Товариші!

Ц. Е. К. Робітничої Партії Канади назначив місяць жовтень для кампанії за фондями на піддержанє партійного органу “The Worker”. Всі партійні заряди зістали про се рішенє повідомлені і відділи партії вже про сю справу знають. Бюро Укр. Секції Р.П.К. закликає членів Секції допомогти партійним зарядам перевести сю кампанію успішно.

Разом з тим, Бюро пригадує товаришам, що наша газета “Українські Робітничі Вісти” також потребує поміччї, яка нік не сміє бути ослаблена. Подаємо товаришам до відоман, що місяць листопад є назначений на кампанію поширення і піддержаня “Укр. Роб. Вістей”. Готовте-ж, товариші, всім підприємствам на сю ціль і подбайте завчасу, щоб все було приготовлене для успіху сїї кампанії.

Всі разом на поміч нашим робітничим друкованим учителям і провідникам.

Справа організації Ліги Робітничої Молодіжні.

Всім відділам партії розісланю конституцію Ліги Робітничої Молодіжні разом з листом Ц.Е.К. партії. Нехай же товариші разом з всіма партійними членами по всіх місцевостях, де можливо організувати робітничу молодіж, застїпаються ся над сєю дуже важною справою і всі відділи партії в кожній місцевості приступляють до діла.

Відвід в сій справі повинні взяти партійні місські центральні комітети, а не відділи зокрема, а відділи партії повинні дати тим комітетам всю потрібну помічч.

Висилайте справозданє і рахунки регулярно. Се раз звертаємо увагу Відділів У.С.Р.П.К., що справозданя і ділові рахунки треба посилати до Бюро регулярно, бо через нерегулярність Бюро не може вдержувати правильних рахунків-а Ц.Е.К. партії і давати належних фінансових рахунків.

Справозданя партійні є для свідення Бюро, а не для публікування в газеті, через те їх не поміщувєт ся в партійних органах, де вони безпозтрібно забирали багато місця.

Бюро Укр. Секції Р.П.К.

ФІЛІЯ СТРАЙКІВ В ПОЛЬЩІ.

Катастрофічний упадок польської марки і викликаний ним зрєст дорожнєчї привели в цілій Польщі до нової філії страйків. В Лодзі йде страйк металістів; переговори між робітниками і підприємцями не дали жадних наслідків. Дуже напружений настрої в Лодзі серед робітників хемічної промисловости в звязку з домагаєм нових підвищєнь. В Білостоку відбув ся страйк будівельних робітників. В Вильні страйкують робітники мійських підприємств. Стоять газівня, електрївни і водопроводи. Страйкуючі виставляють домагаєне піднесенє платні на 100 проц. Дуже напружений настрої серед друкарських робітників в Кракові, які домагають ся нових підвищєнок. Дуже напружені відносини утворились на Гор. Шлеску в звязку з браком валюти й апровізації. Є підстава сподівати ся, що страйкова філія в близшому майбутньому піднесе ся ще вище.

Палать панське збіжє в Східній Галичині.

До “Діла” доносить. В Новім Місті дов. Добромиль згоріли вночі штири збіжжє місцевого діляча. Діляч влевное, що огонь підіжили Українці. Ті штири, після його сль, мали його спалити довгів, з яких він тепер до смерти не вилізе.

Товариші! Відновляйте передплату на “Українські Робітничі Вісти”.